

Βιβλιοθήκη της Ρόδου

Ρόδος έστ γαρ όντως η πόλις Ηλίου, πρέπον έχουσα τω θεώ το κάλλος

(Λουκιανού διάλογοι)

Η Ρόδος είναι πρότυπο τουριστικής πόλης. Ένα νησί – απέραντο ξενοδοχείο. Ο κόσμος της παραείναι υλικός. Κι ας είναι ο ήλιος που ζεσταίνει ολημερίς κ' η θάλασσα η γαλανή που πασχίζει να φυλάξει από τη φυγή τους Ροδίτες. Κιόλας θα έχει αρχίσει το πήγαινε έλα των τουριστών από την Σκανδιναβία και τις άλλες χώρες της Ευρώπης. Η ομορφιά του τοπίου – μια μελωδία, οι άνθρωποι – μια άλλη και οι ξένοι – μια τρίτη που μπερδεύεται με την ιστορία.... Περιπατώντας στη Ρόδο, έχεις την εντύπωση ότι ξεφυλλίζεις το μεγάλο βιβλίο της ιστορίας και ζεις αχόρταγα στο παρελθόν, με τους Σαρακηνούς, τους Βυζαντινούς, τους Τούρκους, τους Ιωαννίτες, τους Ιταλούς.... Τους Έλληνες. Το Καστέλο του Μεγάλου Μάγιστρου, το Ναυαρχείο των Ιπποτών του Αγ. Ιωάννου, η πύλη του ντ' Αμπουάζ, η οδός των Ιπποτών, τα Μεσαιωνικά τείχη... Είναι και η Φιλιέρημος, οι Πεταλούδες, η Λίνδος, η Κάμειρος, η Ιάλυσος, ο Έμπονας, ο Αρχάγγελος, οι Καλιθιές, η Ψίνθος, τα Κολύμπια, η Κοσκινού, η Πασιτίδα... Είναι όλα αυτά που συνθέτουν το ιστορικό πρόσωπο της Ρόδου με τη σημερινή πραγματικότητα και με τους Ροδίτες που πασχίζουν ν' ανασυντάξουν τις δυνάμεις τους για καλύτερες μέρες – γιατί μη σκεφτεί κανείς ότι επειδή οι τουρίστες πάνε κι έρχονται κ' η κοσμοπολίτικη όψη φαίνεται από τη στιγμή που θα φτάσεις στο αεροδρόμιο μέχρι την πόλη, δεν υπάρχει μια άλλη Ρόδος που έχει προβλήματα και αγωνίες!

Όπως και όλες οι άλλες Δημόσιες βιβλιοθήκες πλουτίζονται με έντυπα που προέρχονται εκτός από αγορές και από την υποχρεωτική κατάθεση

της έντυπης παραγωγής του. Κι εμείς ψάξαμε και βρήκαμε τη Βιβλιοθήκη για να επισημάνουμε και να υπογραμμίσουμε την τυπική της ύπαρξη και λειτουργία. Η Δημόσια Βιβλιοθήκη Ρόδου, όπως και όλες οι άλλες Δημόσιες Βιβλιοθήκες πλουτίζονται με έντυπα που προέρχονται εκτός από αγορές και από την υποχρεωτική κατάθεση της έντυπης παραγωγής του τόπου που εδρεύει η Βιβλιοθήκη μια από τις 39 Δημόσιες της χώρας που έχουν και το δικαίωμα να συγκεντρώνουν τις ελληνικές εκδόσεις «δέχεται» μονάχα το ένα εικοστό των εκδόσεων. Τι ήρθαμε να κάνουμε εδώ και τι να φέρουμε, άλλο από τη θλιβερή τούτη διαπίστωση ότι η Βιβλιοθήκη κρύβει μια ρέμβη: κάτω από τη μοναξιά της (αν σκεφτεί κανείς ότι 4-5 άτομα περνούν τη μέρα....) παραμονεύει η νοσταλγία για άλλες καλύτερες μέρες!

Ο χώρος της, σ' ένα μεσαιωνικό κτίριο, μέσα στην παλιά πόλη, που έχει παραχωρηθεί από την αρχαιολογική εταιρία, έχει τον τυπικό διαχωρισμό. Γραφεία διοίκησης, αναγνωστήριο, βιβλιοστάσιο.

Το Αναγνωστήριο περιλαμβάνει καταλόγους ανεπαρκείς κατά θέμα, λεξικά και μια συλλογή διαφόρων βιβλίων – δωρεά ομογενούς από την Αμερική (οι δωρεές διατηρούνται αδιάσπαστες και δεν κατανέμονται στον ανάλογο τομέα που ανήκουν). Ελάχιστοι καθιστικοί πάγκοι, ετερόκλητη διακόσμηση.

Το βιβλιοστάσιο εκτείνεται σε τρεις αίθουσες, όπου κυριαρχεί το ντεξιόν με αραδιασμένα τα βιβλία πάνω του. Τα Περιοδικά βρίσκονται στο πίσω μέρος του κτιρίου, στοιβαγμένα μαζί με παλιά ιταλικά έπιπλα, μπετόνια

πετρελαίου, παλιά χαλιά και ό,τι άλλο θα μπορούσε να θεωρηθεί για...αποθήκευσή!

Πέρα από το ανεκμετάλλευτο ίσως υλικό που συνιστούν τα ιταλικά βιβλία, οι δωρεές, οι περιορισμένες αγορές και τα τουρκικά βιβλία σαν σημαντική μπορεί να θεωρηθεί η συλλογή τοπικών εφημερίδων: Φωνή της Σύμης, Φωνή του Καστελλόριζου, τέσσερις εφημερίδες της Ρόδου κ.α. Επίσης, βιβλιοδετούνται από το 1950 τα φύλλα Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Η Βιβλιοθήκη διοικείται από τριμελή εφορευτική επιτροπή. Τα οικονομικά είναι πολύ φτωχά, αφού το Υπουργείο Πολιτισμού Επιστημών χορηγεί τη βιβλιοθήκη μονάχα με 400.000 δραχμές για όλα τα έξοδα και μόνο για το 84. Από αυτά, φέτος 70.000 δραχμές τις διέθεσαν για αγορά βιβλίων. Το ΥΠ.Π.Ε. έστειλε και 150 βιβλία (λογοτεχνικά : ποίηση, πεζογραφία) χωρίς καμιά αντιπροσωπευτικότητα.

Το πλέον εξωφρενικό είναι το γεγονός ότι ένας (Ι) συνταξιούχος αποτελεί το προσωπικό της Βιβλιοθήκης, που παραμένει γιατί δεν υπάρχει αντικαταστάτης!

Και εκείνο που δεν αποτελεί ιδιον της ροδίτικης Βιβλιοθήκης, αλλά όλων των βιβλιοθηκών της χώρας, είναι το ωράριο λειτουργίας από τις 7 το πρωί μέχρι τις 2 το μεσημέρι – τις ώρες, δηλαδή, που ο εργαζόμενος εξ αντικειμένου αδυνατεί να κάνει χρήση του δικαιώματος εισόδου. Η Βιβλιοθήκη, επιπλέον, δεν λειτουργεί δανειστικά. Αλλά, αν αυτή, με λίγες γραμμές, είναι η εικόνα της Δημόσιας Βιβλιοθήκης Ρόδου στο εσωτερικό

Βιβλιοθήκη της Ρόδου

της, θα παρατηρήσουμε ότι η ίδια εγκατάλειψη «κυριαρχεί» και στους γύρω χώρους: δίπλα, το Ιστορικό Αρχείο έχει κυριολεκτικά πεταμένο στην ύπαιθρο το τουρκικό αρχείο. Μπορεί μέχρι τη στιγμή της δημοσίευσης αυτού του κειμένου να έχει αλλάξει κάπως η εικόνα και κάποια δεδομένα (λόγου χάρη, να βρέθηκε αντικαταστάτης....), όμως αυτό δεν σημαίνει ότι η Δημόσια Βιβλιοθήκη της Ρόδου, η μόνη βιβλιοθήκη στην πόλη του σμαραγδένιου νησιού, δεν έχει τα χάλια της. Κι ακόμα, αν το επίπεδο ζωής είναι πραγματικά υψηλότερο στη Ρόδο απ' ό,τι, σε άλλες περιοχές της χώρας, είναι ένας λόγος παραπάνω ν' αποκτήσει και η πόλη δημοτική βιβλιοθήκη, αλλά και να δοθεί στους Ροδίτες η ευκαιρία να δεθούν περισσότερο με τα βιβλία που αυτή τη στιγμή δεν τους προσφέρονται. Άλλωστε, η ιστορία θέλει μελέτη. Δεν φτάνουν τα ιστορικά κτίρια για να δείξουμε ότι έχουμε αξία σαν τόπος....
Κατερίνα Χατζοπούλου

Η συν. Κ. Χατζοπούλου εργάζεται στη Βιβλιοθήκη του Γαλλικού Ινστιτούτου Αθήνας.